

BI Norwegian Business School - campus Oslo

GRA 19502

Master Thesis

Component of continuous assessment: Forprosjekt, Thesis
MSc

Skattemessig hjemmehørende - Nåværende regler,
foreslåtte endringer og potensielle konsekvenser

Navn: Adrian Gullager Hansen

Start: 01.01.2018 09.00

Finish: 15.01.2018 12.00

Study programme:
Master of Science in Business

Major:
Business Law, Tax and Accounting

Title:
**”Skattemessig hjemmehørende – Nåværende regler, foreslåtte endringer og
potensielle konsekvenser”**

Thesis supervisor:
Eivind Furueth

Innholdsfortegnelse

1. Introduksjon.....	1
2. Litteraturgjennomgang.....	3
3. Forskningsspørsmål og formål.....	6
4. Kunnskapsgapet.....	8
5. Metode.....	8
6. Kortfattet fremdriftsplan.....	10
7. Referanseliste.....	11

Sammendrag

1. Introduksjon

Skatt er en av Norges aller viktigste inntektskilder. I statsbudsjettet for 2018 er Norges skatteinntekt fra formue og inntekt beregnet til 247 milliarder kroner (Finansdepartementet, 2017a), som gjør det til landets tredje største inntektspost etter arbeidsgiver- og trygdeavgift og merverdiavgift. Selv om lønn utgjør det viktigste skattegrunnet i denne inntektsposten (Bjørnestad, 2017) er det ingen tvil om at selskapsskatten utgjør et betraktelig bidrag til statens samlede inntekter. Som en følge av dette er det av stor betydning for norsk skatteproveny at selskaper svarer skatt til den norske stat.

For at dette skal bli en realitet, må den norske stat ha en beskatningsmyndighet overfor selskapet. For at denne beskatningsmyndigheten skal kunne gjøres gjeldende må skattesubjektet ha en sterk nok tilknytning til Norge, samtidig som myndigheten ikke må være innskrenket av skatteavtale.

Økt globalisering og teknologisk utvikling fører til at flytting av viktige funksjoner for å fastslå skattemessig bosted stadig blir enklere (Finansdepartementet, 2017b, s.4). Selskaper fremstår mer mobile og grenseoverskridende aktiviteter øker i takt med multinasjonale selskaper. Én konsekvens er at dette gjør det mer problematisk enn tidligere å fastslå hvor selskaper skal anses hjemmehørende, og således hvor de skal beskattes.

Prinsippene for å avgjøre hvor et selskap er skattemessig hjemmehørende varierer fra land til land. I enkelte land er det stiftelse og registrering som er avgjørende, mens det i andre land legges hovedvekt på hvor selskapets ledelse holder til. At stater opererer med ulike prinsipper for hvordan skattemessig bosted skal avgjøres kan, i enkelte tilfeller, føre til dobbeltbeskatning. Dobbeltbeskatning foreligger når én og samme skattyter ilegges sammenlignbare skatter på samme inntekt eller formue i to (eller flere) land for samme inntektsperiode (Skattedirektoratet, 2017, s.1394). Det skilles mellom juridisk og økonomisk dobbeltbeskatning, og det påpekes her at det i definisjonen og i avhandlingen forøvrig vil dreie seg om juridisk dobbeltbeskatning. Denne situasjonen kan for eksempel oppstå dersom et selskap etter norsk internrett anses hjemmehørende her selv om det er stiftet i utlandet, og den andre staten opererer med stiftelse som prinsipp for å avgjøre

skattemessig bosted etter sin internett.

I NOU 2014:13 viser Skatteutvalget til en bekymring for omgåelse av reglene for skattemessig bosted for selskaper slik de lyder i dag. I tillegg påpekes det at ulikheter i lands regler, som de nevnt ovenfor, også kan gjøre selskaper bostedsløse og på den måten unndra beskatning i sin helhet. Det påpekes også at det i dag kan oppstå problematikk knyttet til skattemessige verdier i en innflyttingssituasjon. På bakgrunn av dette har Finansdepartementet kommet med forslag om endringer av dagens bestemmelse i skatteloven §2-2, bestemmelsen som regulerer hvilke selskaper som skal svare skatt til Norge, og hvilke vilkår som må oppfylles for at beskatningsretten kan gjøres gjeldende. Endringsforslaget ble presentert i et høringsnotat av 16/3-17, og endringene ble foreslått å tre i kraft fra og med inntektsåret 2018 (Finansdepartementet, 2017b, s.3).

I det påfølgende vil jeg gjøre rede for dagens regler for å fastslå skattemessig bosted, som vil fungere som en litteraturgjennomgang av det nåværende rettsbildet. Gjennomgangen vil naturligvis i hovedsak omhandle skattelovens § 2-2, men en kort beskrivelse av hvilke andre bestemmelser som kan berøres anses som hensiktsmessig. Samtidig vil jeg i korte trekk gjennomgå bostedsbestemmelsene i OECD's mønsteravtale artikkel 4. Forøvrig poengteres det at litteraturgjennomgangen i sin helhet er noe kortet ned og vil bli mer dyptgående i en endelig masteroppgave.

Etter litteraturgjennomgangen vil problemstillingen presenteres og endringsforslaget vil bli kommentert nærmere. Da disse to elementene henger svært tett sammen og vil utgjøre hoveddelen av den endelige masteroppgaven begrenses diskusjonen betydelig her.

Avslutningsvis vil det kort drøftes metodebruk og skisseres en grov fremdriftsplan for videre arbeid. Det påpekes forøvrig at drøftingen vedrørende metodebruk også vil tillegges mer vekt i en endelig masteroppgave.

2. Litteraturgjennomgang

Etter den gjeldende norske internretten er det et krav om at selskapet er ”hjemmehørende i riket”, jf. skatteloven (heretter referert til som ”sktl.”) § 2-2 (1), som lyder: ”Plikt til å svare skatt har følgende selskaper m.v. såfremt de er hjemmehørende i riket”.

Dersom et selskap anses som hjemmehørende i riket omfatter skatteplikten i utgangspunktet all formue og inntekt uavhengig av hvor formuen eller inntekten har sin kilde jf. sktl. §2-2(6), det såkalte globalinntektsprinsippet. Selskaper som ikke er skattemessig hjemmehørende kan allikevel måtte svare skatt etter sktl. §2-3, såkalt begrenset skatteplikt. Hvor et selskap er bosatt skattemessig er med andre ord også av stor betydning for skattyter.

Begrepet ”hjemmehørende” er ikke videre definert i skatteloven (Dragvold, 2012, s.98). Det er et skjønnsmessig begrep som, under kritikk, blir tolket forskjellig avhengig av hvor selskapet er stiftet. Når det gjelder selskaper stiftet i utlandet skal vurderingen baseres på selskapets ”reelle tilknytningsforhold til Norge” (Finansdepartementet, 2017, s.7). I forarbeidene til den gjeldende skatteloven av 1999 uttalte finansdepartementet at det i grensetilfellene legges ”avgjørende vekt på om selskapets virkelige ledelse, det vil si ledelse på styrenivå, finner sted i Norge” (Finans- og tolldepartementet, 1998, s.33). Dette bekreftet høyesterett ytterligere i Rt. 2002 s. 1144, der det legges til grunn at ledelse refererer til beslutninger på styre- og daglig leder nivå, med hovedvekt på styrebeslutningene (Dragvold, 2012, s.98). Dette synspunktet er også tungtveiende i Lignings-ABC ’ens vurdering av hvor et selskap reelt sett skal anses ledet fra, jf. Lignings-ABC 2016 s. 1464 flg. Både rettspraksis og ligningspraksis utelukker dermed at det skal foretas en helhetsvurdering for å avgjøre skattemessig bosted for utelandsregistrerte selskap.

Når det gjelder juridisk teori mener Zimmer at andre momenter, slik som den daglige ledelse, *kan* være relevante (Zimmer, 2009, s.126), selv om stedet for styrets virksomhet er det sentrale. Allikevel er det nærliggende å slå fast at den gjennomgående oppfatningen er at det er stedet for virkelig ledelse som er avgjørende for tolkningen av begrepet, og at dette i hovedsak gjelder ledelse på styrenivå.

I tilknytning til norskregistrerte selskaper har tolkning av begrepet vært gjenstand for diskusjon. Dette selv om hverken lovens ordlyd eller forarbeider åpner for en ulik tolkning avhengig av stiftelsesland (Hodne, 2010, s.38). Majoriteten av lignings- og rettspraksis har lagt til grunn en lignende vurdering uavhengig av hvor stiftelse har skjedd, men uttalelsen fra Finansdepartementet i Utv. 1998 s.848 åpnet for en diskusjon om hvorvidt begrepet bør tolkes annerledes basert på sted for stiftelse. Departementet viste til at norskregistrerte selskaper vurderes på grunnlag av "...en helhetsvurdering av alle de konkrete tilknytningsforhold selskapet har til Norge". Her vises det altså til at flere momenter enn virkelig ledelse kan være avgjørende.

Uttalelsen har mottatt kritikk med hovedvekt på argumenter som at uttalelsen ikke hadde rettskildemessig støtte på tidspunktet og at uttalelsen ikke henger sammen med departementets egen uttalelse i Utv. 1995 s.482 (Furre, 2013, s.36), hvor de selv viste til at faktisk ledelse på styrenivå er det avgjørende for at selskapet er hjemmehørende i Norge. Det kan vurderes hvorvidt et bredere vurderingsgrunnlag er gjeldende praksis, da vurderingen blant annet gjenspeiles i ligningspraksis gjennom lignings-ABC (Finansdepartementet, 2017b, s.8). Det er vanskelig å konkludere med noe helt konkret, men for meg virker det nærliggende å fastslå at to forskjellige vurderinger ikke er hensiktsmessig. "Skattelovens § 2-2 skiller ikke mellom ulike vurderinger for hjemmehørende basert på registreringsland. Da skatterett som sagt er i kjernen av legalitetsprinsippets område, blir det å tolke en ellers nøytral regel dithen at den åpner for forskjellsbehandling noe tvilsomt" (Furre, 2013, s.35).

Dersom den tidligere nevnte situasjonen skulle oppstå, der et selskap anses hjemmehørende i en (eller flere) stater etter statenes respektive internett, må problemstillingen løses og beskatningsmyndigheten klargjøres for å unngå dobbeltbeskatning. Situasjonen løses, dersom den finnes, av en skatteavtale mellom statene. Hvor selskapet anses bosatt etter skatteavtalen omtales som avtalemessig bosted (KMPG, 2017). Til forskjell fra de internrettslige reglene er skatteavtaler en folkerettslig traktat som er bindende for avtalestatene.

Norske skatteavtaler blir inkorporert i norsk rett med samme trinnhøyde som norsk formell lov etter dobbeltbeskatningsavtaleloven (Rørmoen, 2014, s.4). De

fleste skatteavtalene Norge har inngått bygger i stor grad på OECD's mønsteravtale, med noen justeringer i enkelte avtaler. Bostedsbestemmelsene i OECD's mønsteravtale reguleres i artikkel 4, og for at avtalens regler skal kunne komme til anvendelse kan et selskap kun være skattemessig bosatt i en stat. For å løse tvisten med dobbelt skattemessig bosted inneholder avtalens artikkel 4 (3) en konfliktløsningsbestemmelse, en såkalt "tie-breaker"-bestemmelse. Dersom problematikken med dobbelt bosted aktualiserer seg skal selskapet anses bosatt der virkelig ledelse har sitt sete ("place of effective management") (Deloitte, 2017, s.3). Virkelig ledelse er et skjønnsmessig begrep som ikke videre defineres i mønsteravtalen, og i kommentarene til mønsteravtalen er det gitt uttrykk for at det må foretas en helhetsvurdering av hvor selskapets virkelige ledelse utøves (Greaker, 2011, s.54). Det eksisterer også en alternativ tie-breaker bestemmelse som legger opp til forhandlinger mellom avtalestatene der flere momenter enn det nevnte skal vektlegges (MAP-avtale).

Hvor et selskap er skattemessig hjemmehørende har som nevnt stor betydning både for en stats skatteproveny og for skattyter. Hvor skattyter anses å være hjemmehørende har nær tilknytning til flere bestemmelser i skatteloven, utover §2-2 og alminnelig skatteplikt og nevnte § 2-3 og begrenset skatteplikt. Bostedsvurderingen aktualiseres der et tidligere utenlandsk selskap øker sin tilknytning til Norge og dermed anses som innflyttet. Sktl. §14-60 flg. omhandler vilkår for fastsettelse av verdier for driftsmidler som tas inn (eller ut) av norsk beskatningsområde. Sktl. §§ 10-71 (1) og 10-37 (3) hjemler såkalt exit-beskatning dersom et selskap ikke lenger anses som hjemmehørende i Norge. Slik beskatning gjelder likevel ikke i de tilfeller der selskapet flytter til en stat innenfor EØS, og kan anses å være reelt etablert med reell aktivitet i den andre EØS-staten (Aanstad, 2014, s.12). Skattemessig bosted i Norge er også av betydning for at skattefri fisjon og fusjon skal kunne gjennomføres etter skatteloven, jf. sktl. § 11-1(2) og aksjeloven kap. 13 og 14. Begrepet "hjemmehørende" er også et vurderingsmoment i reglene som omhandler NOKUS-beskatning, jf. sktl. §10-60 flg. Det er allikevel klart at begrepet i denne sammenheng ikke skal tolkes i tråd med det samme begrepet i sktl. §2-2(1), da det i § 10-60 flg. viser til om det aktuelle selskapet er hjemmehørende i den fremmede stat etter dennes internrett

og ikke i Norge.

Som diskutert ovenfor har dagens regler, særlig etter finansdepartementets uttalelse i 1998, åpnet for noe (unødvendig) usikkerhet og diskusjon. Samtidig er det skissert en uro for at reglene lett kan omgås og føre til uønskete situasjoner. Videre kan det tenkes at dagens mobile selskapsliv vil nyte godt av et regelverk hvor viktige skjønnsmessige begreper klargjøres, slik at det kan gi økt forutberegnelighet for skattyter. Dette har Finansdepartementet forsøkt å gjøre med et endringsforslag vedrørende sktl. §2-2(1) og hjemmehørendebegrepet for selskaper.

3. Forskningsspørsmål og formål

Som nevnt tidligere følger det av dagens sktl. §2-2(1) at ”Plikt til å svare skatt har følgende selskaper m.v. såfremt de er hjemmehørende i riket”.

Lovendringsforslaget fra Finansdepartementet er formulert på følgende vis, og sktl. §2-2(1) skal lyde:

”Plikt til å svare skatt har selskap mv. som nevnt i dette ledd såfremt de er hjemmehørende i riket. Som hjemmehørende i riket anses selskap mv. stiftet i Norge og selskap mv. med reell ledelse som finner sted i eller fra Norge. Dette gjelder likevel ikke selskap mv. bosatt i en annen stat etter skatteavtale med fremmed stat. Skatteplikten omfatter..”

(Finansdepartementet, 2017b, s.25).

Formålet med oppgaven vil være å gjennomgå dagens regler i mer detalj, se på hvilke endringer som er foreslått og drøfte hvilke konsekvenser det kan føre til. Drøftingen av potensielle konsekvenser vil danne hoveddelen av den endelige oppgaven. Det påpekes her at det vil analyseres både potensielle positive og negative virkninger ved endringsforslaget.

Forskningsspørsmålet er formulert som følger: ”Skattemessig hjemmehørende – Nåværende regler, foreslåtte endringer og potensielle konsekvenser”.

Finansdepartementets lovendringsforslag er en oppfølging av NOU 2014:13 og Skatteutvalgets nevnte bekymringer. Samtidig har det en sammenheng med finanskomiteens ønske om en rask gjennomføring av tiltakene i det såkalte BEPS-

prosjektet (Base Erosion and Profit Shifting Project) (Finansdepartementet, 2017b, s.5). Dette omhandler i hovedsak tiltak mot overskuddsflytting, og i oktober 2015 ble det lagt frem en handlingsplan med 15 tiltakspunkter. Etter mitt syn er det særlig tiltakspunkt 2 som gjenspeiles i Finansdepartementets lovendringsforslag. Dette punktet omhandler internrettslig regulering av dobbelt bosted for selskaper, hvor det foreslås at en løsning kan være ”..å innføre en regel om at et selskap ikke skal anses internrettslig hjemmehørende dersom det følger av skatteavtale at selskapet er bosatt i et annet land” (Finansdepartementet, 2017b, s.13).

Lovendringsforslaget innebærer hovedsakelig to endringer fra dagens regler (Handelshøyskolen BI, 2017, s.1). Den første foreslåtte endringen relaterer seg til hvordan norske selskaper skal vurderes hjemmehørende i Norge. Det foreslås at et selskap stiftet i Norge alltid skal anses som skattemessig hjemmehørende i Norge. Her kommer det imidlertid inn et unntak som synes å være i tråd med den nevnte anbefalingen fra BEPS-prosjektet. Norske selskaper som er å anse som skattemessig hjemmehørende i en annen stat etter skatteavtale skal ikke anses som skattemessig hjemmehørende i Norge. En forenkling av hjemmehørendebegrepet for norske selskaper anses isolert sett som positivt, all den tid Finansdepartementets uttalelse i Utv. 1998 s. 848 har skapt diskusjoner.

Den andre foreslåtte endringen relaterer seg til hvordan utenlandske selskaper skal vurderes hjemmehørende i Norge. Som diskutert tidligere har det i tilknytning til dagens regler vært selskapets reelle tilknytningsforhold til Norge som har vært avgjørende, hvor ledelse på styrenivå har vært et dominerende kriterium. Ved første øyekast kan ordlyden i lovendringsforslaget tyde på at vurderingen skal følge noenlunde samme kriterium, da ”reell ledelse som finner sted i eller fra Norge” er utgangspunktet for hjemmehørendevurderingen for utenlandske selskaper. Allikevel er det foreslått at denne vurderingen skal baseres på en noe bredere vurdering enn hva som hittil har vært tilfellet (Handelshøyskolen BI, 2017, s.1). Det følger av høringsforslaget at det skal foretas en helhetsvurdering som skal baseres på dagens ”tie-breaker”-bestemmelse i OECD’s mønsteravtale artikkel 4(3), samt den alternative bestemmelsen som utvider vurderingen med flere uklare aspekter.

4. Kunnskapsgapet

Avgjørende for valg av forskningsspørsmål var at teamet er dagsaktuelt. Dette kan i aller høyeste grad fastslås da endringsforslagene er ment å trå i kraft fra og med inntektsåret 2018. Forslagene har sitt utspring fra økende bekymringer om omgåelse av regelverket fra Skatteutvalget og BEPS-prosjektets bakgrunn var skattemyndigheters erfaring med aggressiv skatteplanlegging fra multinasjonale selskaper. Dette er momenter som taler for problematikkens aktualitet, både internrettslig i Norge og internasjonalt.

Til min kjennskap er det ikke foretatt noen større analyser av hvilke virkninger endringene kan føre til. Den lille litteraturen som tar opp problemstillingen er utelukkende knyttet til forskjellige hørings svar som er gjort i forbindelse med Finansdepartementets høringsbrev. For å kunne bidra til å tette dette kunnskapshullet vil hoveddelen av den endelige avhandlingen som nevnt relatere seg til de potensielle virkningene. Utgangspunktet for avhandlingen blir naturligvis sktl. §2-2(1) men hjemmehørende begrepet har, som nevnt, tilknytning til andre bestemmelser i skatteloven som også vil bli drøftet. Viktige spørsmål knyttet til kildebeskatning og dobbelt skattemessig bosted anses per nå som særlig viktige. Samtidig er det naturlig å se nærmere på OECD's mønsteravtale og da særlig artikkel 4, og andre skatteavtaler Norge har inngått. Annet juridisk materiale som ikke nødvendigvis har en helt direkte tilknytning til den norske skatteretten kan også berøres.

5. Metode

I avhandlingen vil jeg benytte meg av tradisjonell juridisk metode. Mer spesifikt vil den norske rettskildelæren legges til grunn for å avklare rettslige spørsmål innenfor rammen av hva som er godtatt. Dette innebærer at tilhørende rettskildefaktorer og prinsipper må anvendes i tråd med retningslinjene for å komme frem til et fornuftig tolkningsresultat. I følge Thorstein Eckhoff går juridisk metode ut på å ” redegjøre for hva man bygger på, og hvordan man resonnerer når man tar stilling til rettsspørsmål de lege lata» (Blanhold, Tøssebro & Skotheim, 2015), det vil si rettsspørsmål etter gjeldende rett. Når man tar stilling til juridiske problemstillinger må man utlede rettsgrunnlaget. Da jeg for

eksempel skal redegjøre for hjemmehørendebegrepet i det norske internretten vil jeg ikke kun se hen til lovteksten og sktl. §2-2(1), men også andre rettskilder som forarbeider, formålsbetraktninger og rettspraksis, og som tidligere nevnt også annet juridisk materiale som ikke nødvendigvis har sitt opphav i Norge. Poenget er å finne ut hva rettsgrunlaget samlet sett går ut på (Blanhold et al., 2015).

Rettskildeprinsippene er veiledende for hvilke rettskildefaktorer en bør anvende, hvordan de skal forstås og hvilken betydning de bør tillegges. Rent formelt omtaler man disse prinsippene som ”relevans”, ”slutning” og ”vekt” (Blanhold et al., 2015). Mer generelt kan man si at rettskildefaktorene angir fremgangen for å finne frem til en rettsregels innhold, som er tolkningsresultatet man ender opp med etter gjennomgangen. Hvilke rettskildefaktorer som er relevante vil variere med det aktuelle rettsspørsmål. Følgende hovedkategorier av rettskilder er vanligvis generelt relevante, selv om man i mange tilfeller kun vil benytte et fåtall av disse, eller eventuelt andre kilder: Lovtekster, forarbeider, rettspraksis, reelle hensyn, andre myndigheters praksis, privates praksis og rettsoppfatninger (Blanhold et al., 2015).

Har man funnet de relevante rettskildene etter relevansprinsippet må de tolkes i tråd med slutningsprinsippet. Rettskildene tolkes enkeltvis, noe som omtales som å tolke i snever forstand eller presiserende tolkning. Slutningsprinsippet gjør seg i hovedsak gjeldende der det foreligger flere tolkningsalternativer (Boe, 2012). Utgangspunktet for tolkningen er vanlig språklig forståelse, da dette gir økt forutberegnelighet for vanlige borgere. Det kan i enkelte tilfeller oppstå tolkningsproblemer da lovteksten kan inneholde skjønsmessige ord og uttrykk, rettslige standarder, grammatisk uklarhet eller lignende. I slike tilfeller er det viktig å benytte andre rettskildefaktorer.

Hvis rettskildefaktorer tilsier ulike løsninger, må de avveies mot hverandre for å finne rettsregelen. Vektprinsippene avgjør hvilken rettskildefaktor man skal følge (Boe, 2012). I motsetning til snever tolkning kalles dette å tolke i vid forstand. Lovteksten har størst generell vekt og bør være utgangspunktet, dersom den finnes. Lovforarbeider og rettspraksis, særlig fra Høyesterett, anses også å ha stor

generell vekt. Særtrekk ved den enkelte rettskildefaktor, som for eksempel alder eller massivitet (Boe, 2012) kan føre til at den bør tillegges spesiell vekt.

Resultatet av denne prosessen ender i det som kalles et tolkningsresultat. Disse kan variere, alt ettersom vi tolker i tråd med lovteksten eller på tvers av lovteksten. Dersom man ender med to eller flere rettsregler der det foreligger motstrid, kan man løse dette på to måter. Motstriden må enten tolkes vekk, eller så må en rettsregel vike etter det man kaller kollisjonsprinsipper. Her kan man benytte seg av tre prinsipper, der trinnhøyere regel går foran trinnlavere regel (lex superior), ny regel går foran eldre regel (lex posterior) eller spesiell regel går foran generell regel (lex specialis) (Boe, 2012).

6. Kortfattet fremdriftsplan

Januar – februar: Utvide og ferdigstille metodedelen

Januar – februar: Gjøre nødvendige korreksjoner etter sensur fra veileder

Januar – mars: Fortsette å søke etter relevant litteratur, med særlig fokus på litteratur som anses relevant i forhold til å kunne utlede virkningene av lovendringsforslaget best mulig.

Mars – april: Ferdigstille en mer omfattende drøftelse av gjeldende rett. Dette vil i praksis bety en mer detaljert litteraturgjennomgang.

April – juni: Ferdigstille hoveddelen som omhandler konsekvensene av lovendringsforslaget

Juni – august: Fullføre avhandlingen. Gjøre nødvendige korreksjoner etter råd fra veileder.

Det understrekes for øvrig at søken etter ny litteratur og skriving av de forskjellige delene vil skje parallelt da det er ikke en lineær prosess. Samtidig vil jeg sannsynligvis jobbe litt vekselvis med de ulike delene. Det påpekes også at kommunikasjon med veileder vil skje hyppigere enn det som fremgår av fremdriftsplanen.

Referanseliste

Aanstad, M. (2014). *Vilkår for at et selskap blir ansett skattemessig hjemmehørende i Norge*. (Upublisert masteroppgave). Universitetet i Oslo. Hentet fra

<https://www.duo.uio.no/bitstream/handle/10852/39481/503.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Bjørnestad, S. (2017, 12. oktober). Dette er statens inntekter og utgifter i 2018. *Aftenposten*. Hentet fra

<https://www.aftenposten.no/norge/politikk/i/VKM91/Dette-er-statens-inntekter-og-utgifter-i-2018>

Blanhold, S., Tøssebro, HN., Skotheim Ø. (2015). Innføring i juridisk metode. *Jussens venner*, 50(6), 310-345.

Boe, E. (2012). *Grunnleggende juridisk metode: en introduksjon til rett og rettskning* (3. utg.). Oslo: Universitetsforlaget.

Deloitte Advokatfirma AS. (2017). *Høringsinnspill – Endring i skatteloven §2-2 første ledd (hjemmehørendebegrepet for selskap mv.)*. Hentet fra

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing---forslag-om-endring-av-skatteloven--2-2-forste-ledd/id2543809/?uid=ebd7d5c0-8190-497f-bf21-7b6e3187dba3>

Dragvold, P. (2012). Hjemmehørende-begrepet i skatteloven §2-2. *Skatterett*, 31(2), 97-119.

Finansdepartementet. (2017). *Statens inntekter og utgifter*. Hentet fra

<https://www.statsbudsjettet.no/Statsbudsjettet-2018/Satsinger/?pid=83811>

Finansdepartementet. (2017). *Høringsnotat - Endring i skatteloven § 2-2 første ledd (hjemmehørendebegrepet for selskap mv.)*. Hentet fra

<https://www.regjeringen.no/contentassets/67d5395474ae47ce898860d5339f1ce1/a>

[ei_horingsnotat---16-mars-2017.pdf](#)

Finans- og tolldepartementet. (1998). *Ot prp nr 86 (1997-98)*. Hentet fra <https://www.regjeringen.no/contentassets/a015fd08f13242b5ae2d634b649143e9/no/pdfs/otp199719980086000dddpdfs.pdf>

Furre, DJ. (2013). *Skattemessig bosted for selskaper – En vurdering av hjemmehørende kriteriet i norsk rett*. (Upublisert masteroppgave). Universitetet i Bergen. Hentet fra <http://bora.uib.no/bitstream/handle/1956/7178/109008089.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Greaker, LT. (2011). *Skattemessig hjemsted for selskaper*. (Upublisert masteroppgave). Universitetet i Oslo. Hentet fra <https://www.duo.uio.no/bitstream/handle/10852/19270/116415.pdf?sequence=4&isAllowed=y>

Handelshøyskolen BI. (2017). *Høring – forslag om endring av skatteloven §2-2 første ledd*. Hentet fra <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing---forslag-om-endring-av-skatteloven--2-2-forste-ledd/id2543809/?uid=6dd41001-247b-480c-ac7c-f05964b449fc>

Hodne, K. (2010). ”Hjemmehørende” Når er et selskap skattemessig hjemmehørende i Norge? (Upublisert masteroppgave). Universitetet i Bergen. Hentet fra <http://bora.uib.no/bitstream/handle/1956/4248/71943474.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

KPMG. (2017). Utenlandskbeskatning – skatteavtaler. Hentet fra <https://verdtavite.kpmg.no/utenlandsbeskatning-skatteavtaler.aspx>

Rørmoen, ØR. (2014). *Royaltybegrepet i internasjonale skatteavtaler*. (Upublisert masteroppgave). Universitetet i Oslo. Hentet fra <https://www.duo.uio.no/bitstream/handle/10852/42691/676.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

lowed=y

Skattedirektoratet. (2017). *Skatte-ABC 2017/18*. Hentet fra

<http://www.skatteetaten.no/globalassets/pdf/handboker/skatteabc/skatte-abc-2017-2018-.pdf>

Skattedirektoratet. (2016). *Lignings-ABC 2016*. Hentet fra

<http://www.skatteetaten.no/globalassets/pdf/ligningsabc/lignings-abc-2016.pdf>

Skatteloven. Lov om skatt av formue og inntekt. Lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt.

Skatteutvalget. (2013). *Kapitalbeskatning i en internasjonal økonomi*. Hentet fra

<https://www.regjeringen.no/contentassets/bbd29ff81485402681c6e6ea46655fae/no/pdfs/nou201420140013000dddpdfs.pdf>

Utv. 1998 s. 848FIN – Finansdepartementets brev av 7.mai 1998

